

Ustavující sjezd KSČ se konal ve dnech 14.–15. května 1921 v Obecním domě Praze Karlíně.

KAPITOLA DRUHÁ Stranické začátky

JSEM STRANÍK, TEDY JSEM

Hlavní *pole*, ve kterém se Slánský pohyboval, byla strana – KSČ. Jednalo se o subjekt, jehož cílem nebylo v rámci pluralitní soutěže dobýt moc ve státě, ale fundamentálně změnit společenský systém, jakmile k tomu dostane příležitost, čímž se komunisté nijak netajili.¹ V tomto směru se nejčastěji odkazuje na Lenina a jeho dílo *Stát a revoluce*,² kde se mluví o nutnosti násilné revoluce, diktatury proletariátu a vzniku nové společnosti. Diktatura měla být nezbytná, neboť střední a vyšší třídy budou nevyhnutelně podporovat kontrarevoluci.³

V případě KSČ lze mluvit o seskupení, které se vyvinulo ve stranu profesionálních revolucionářů. Šlo o lidi určitého mentálního typu, obětavé, houževnaté, bezvýhradně oddané proměnlivé taktické linii strany a zároveň bezohledné,⁴ ale rovněž o lidi, které spojuje pocit, že se podílejí na velikém díle, poslání či boji za lepší budoucnost.⁵ K tomu sám Slánský později poznamenal: „*Bojujeme za velkou, svatou věc a nevzdáme se jí, třebaže cesta k vítězství je trnitá a vede přes oběti.*“⁶

Být ve straně *de facto* znamenalo mít novou sociální identitu, která překračovala hranice třídy a národnosti. Rozhodnutí vstoupit do strany mnohdy nemuselo mít racionální základ, ale mohlo vycházet ze sympatií, smyslu pro povinnost, někdy to byla součást módní vlny apod. Na druhé straně nelze předpokládat, že by se i „dogmatický“ stranický funkcionář identifikoval

¹ Rákosník, J.: Strana profesionálních revolucionářů? Politická kultura meziválečné KSČ. In *Historie – Otázky – Problémy*, roč. 6, č. 1, 2014, s. 137 [online] [cit. 21. října 2017]. Dostupný z <http://ucd.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/2015/05/R-kosn-k.pdf>.

² Lenin, V. I.: *Stát a revoluce*, Praha 2000, s. 131.

³ Service, R.: *Soudruzi: světové dějiny komunismu*, Praha 2009, s. 64.

⁴ Rákosník, J.: Strana profesionálních revolucionářů?... In *Historie – Otázky – Problémy*, roč. 6, č. 1, 2014, s. 140 [online] [cit. 21. října 2017]. Dostupný z <http://ucd.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/2015/05/R-kosn-k.pdf>.

⁵ Aron, R.: *Opium intelektuálů*, Praha 2001, s. 89; Getty, J. A.: *Practicing Stalinism: Bolsheviks, boyars, and the persistence of tradition*, New Haven: Yale, 2013, s. 46, 47.

⁶ Nezníčíte nás. *Svornost*, 30. července 1925, roč. III., č. 31, s. 1.